

ÎNCHEIERE

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Întreprinderea Individuală „Cometa Mandiș”, Ștefan Mandiș și Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” Societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” Societate pe acțiuni împotriva Întreprinderii Individuale „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Întreprinderea Individuală „Cometa Mandiș”, Ștefan Mandiș, casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 07 august 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 17 noiembrie 2014, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza contractului de furnizare a energiei electrice, ÎCS „Red Union Fenosa” SA s-a obligat să furnizeze energie electrică pârâtului la locul de consum nr. 7002940, iar consumatorul s-a obligat să achite în termen plata pentru energia electrică facturată.

Menționează că, la 20 mai 2011 și 08 mai 2012 au fost depistate încălcări a clauzelor contractuale, pârâtul contactându-se direct, evitând echipamentul de măsurarea la rețeaua furnizorului, fapte ce au fost fixate în actele nr. A07472 și A10361, fiind efectuată și recalcularea energiei electrice consumate.

Susține că, la data de 30 mai 2011 a fost înaintată spre plată factura pentru energia electrică, în sumă de 44011,05 lei, iar la 16 mai 2012 – în sumă de 122288,26 lei.

Afirmă că, pârâtul și-a exprimat dezacordul cu datoria formată și a contestat actul nr. A 07472 din 20 mai 2011 și a facturii de plată din 30 mai 2011 în sumă de

44011,05 lei precum și actul A10361 din 08 mai 2012 și factura pentru energia electrică în sumă de 122288,26 lei, în modul prevăzut de lege, cu adresarea cererii corespunzătoare în instanța de contencios administrativ.

Declară că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 octombrie 2013, irevocabilă din momentul emiterii, a fost admis recursul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, casată hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii privind anularea actului nr. A 07472 din 20 mai 2011 și a facturii de plată din 30 mai 2011 în sumă de 44011,05 lei, iar potrivit decizie Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2013, a fost admis apelul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA, casată hotărârea Judecătorei Cimișlia din 25 iunie 2013 și emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată a ÎI „Cometa Mandiș” privind anularea actului nr. A10361 din 18 mai 2012 și a facturii pentru energia electrică în sumă de 122288,26 lei din 16 mai 2012. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 martie 2014, recursul ÎI „Cometa Mandiș” a fost considerat inadmisibil.

Relatează că, la 10 mai 2012, pârâtul a achitat suma de 131,04 lei din factura de 44011,05 lei, în rest, până la moment nu și-a executat obligațiile de plată a facturilor.

Indică că, la 20 noiembrie 2013, în adresa pârâtului a fost expediată reclamația nr. 10-11/13r-uf cu privire la neachitarea datoriei de 196078,56 lei, prin care a solicitat pârâtului achitarea datoriei, care însă a rămas fără răspuns, deși a fost recepționată de către destinatar.

Remarcă că pentru neachitarea la timp a facturii pentru energia electrică, potrivit pct. 3. 11 din contractul menționat și prevederilor legale, a fost achitată penalitatea de întârziere în mărime de 29910,29 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, art. 349, 512, 514, 572, 573, 575, 602 Cod civil, art. 60, 82, 83, 87, 90, 94, 96, 166-167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea datoriei în sumă de 196078,56 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5882,36 lei.

La data de 17 februarie 2015, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a depus cerere privind succesiunea în drepturi și a solicitat recunoașterea ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL succesori în drepturi a ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

La data de 30 aprilie 2015, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL a depus cerere de concretizare a cerințelor și temeiurilor de fapt și de drept, solicitând admiterea acesteia, încasarea din contul pârâților în mod solidar a sumei de 196078,56 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5882,36 lei.

În motivarea cererii de concretizare a invocat că, bazându-se pe faptul că de către pârât au fost contestate facturile de plată a energiei electrice, a fost suspendată și plata acestora și nu a putut fi solicitată plata datoriei până la devenirea irevocabilă și definitivă a hotărârilor instanței de judecată.

Declară că, pentru factura de plată în sumă de 44011,05 lei, obligația a devenit exigibilă și putea fi solicitată la data de 02 octombrie 2013, iar pentru factura în sumă de 122288,26 lei la data de 12 martie 2014.

Consideră că cererea de chemate în judecată este depusă în termenul de prescripție de 3 ani, prevăzut de art.267 alin.(1) CPC.

Totodată, consideră că a fost respectat și termenul de prescripție de încasare a penalității, deoarece datoria nu a fost achitată până la momentul înaintării acțiunii și este solicitată penalitatea pentru ultimele 6 luni din data adresării cu cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 07 august 2015 a fost admisă acțiunea și încasat de la ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș în mod solidar în beneficiul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL suma de 196078,56 lei, cu titlu de datorie și suma de 5882,36 lei, cu titlu de taxa de stat, în total suma de 201960,92 lei (f.d.110-116, Vol. I).

Prima instanță, și-a argumentat concluzia prin faptul că, datoria s-a acumulat în urma încălcării clauzelor contractuale, pârâtul conectându-se direct, evitând echipamentul de măsurare la rețeaua furnizorului, iar potrivit prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE din 15 decembrie 2010, pct. 50 lit. b), d), furnizorul are dreptul să recalculeze consumul de energie electrică conform sistemului paușal, aplicând prevederile pct. 93, 96 din Regulament, în cazul constatării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată și să aplice consumatorului final penalități în conformitate cu prevederile contractului de furnizare a energiei electrice, în condițiile legii.

Totodată, prima instanță a constatat că, potrivit pct. 80 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010, plata energiei electrice consumate se efectuează în baza facturii, emisă lunar de către furnizor, și înmănată consumatorului final sau expediată prin poștă. În unele cazuri, plata poate fi efectuată prin alte metode și alte termene specificate în contractul de furnizarea energiei electrice, iar conform pct. 49 lit. c) al Regulamentului, consumatorul este obligat să achite integral plata pentru energia electrică și penalitățile prevăzute de contract, în termenele stabilite și indicate în factură.

De asemenea, prima instanță a reținut că pârâtul și-a exprimat dezacordul cu datoria formată și a contestat în ordine de contencios administrativ actul nr. A 07472 din 20 mai 2011 și a facturii de plată din 30 mai 2011 în sumă de 44011,05 lei și actul nr. A10361 din 18 mai 2012 și a facturii pentru energia electrică în sumă de 122288,26 lei, însă cererile de chemare în judecată au fost respinse, prin hotărâri judecătorești irevocabile.

În aceste circumstanțe, prima instanță a constatat că, pârâtul n-a achitat plata pentru energia electrică consumată în termenul indicat în factură.

Prima instanță a considerat că, cererea de chemare în judecată a fost depusă în termenul general de 3 ani în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017 a fost admis apelul declarat de către ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată. A fost încasat în mod solidar din contul ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș în beneficiul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL suma de 122288,26 lei, cu titlu de datorie și suma de 3668, 65 lei, cu titlu de taxa de stat. În rest, pretențiile ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL privind încasarea datoriei în sumă de 43880,01 lei și a penalității în sumă de 7898,40 lei, au fost respinse ca tardive, iar pretenția privind încasarea penalității în sumă de 22011,89 a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat din contul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 1660,28 lei (f.d.20-31, Vol.II).

Instanța de apel, și-a argumentat concluzia prin faptul că, circumstanțele pricinii fără îndoială demonstrează obligația ÎI „Cometa Mandiș” de a executa obligațiunile asumate în baza contractului încheiat în conformitate cu prevederile acestuia și cu facturile de plată emise de furnizor pentru energia electrică, legalitatea cărora a fost stabilită de instanțele judecătorești prin hotărâri irevocabile, astfel că pretenția privind încasarea sumei de 122288,26 lei este fondată și urmează a fi admisă.

Cu referire la persoana din contul căreia urmează a fi încasată această sumă, instanța de apel a stabilit că, aceasta urmează a fi încasată în mod solidar din contul ÎI „Cometa Mandiș” și a lui Ștefan Mandiș, deoarece în urma prejudiciul cauzat intimatului-reclamant prin consumul ilicit de energie electrică a beneficiat ÎI „Cometa Mandiș”, iar aceasta fiind o întreprindere individuală se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual, astfel încât beneficiile obținute de ÎI „Cometa Mandiș” constituie și beneficiile lui Ștefan Mandiș, fiind fondator și administrator al întreprinderii, potrivit informației din baza de date a ÎS „Registru”.

La fel, instanța de apel a constatat că, intimatul-reclamant nu poate pretinde de la ÎI „Cometa Mandiș” încasarea sumei de 44011,05 lei, ce rezidă din factura cu simbolul 7002940142 din 30 mai 2011, deoarece este tardivă, or, aceasta a devenit scadentă, prin prisma art. 272 Cod civil la data de 13 iunie 2014, în timp ce cererea de chemare în judecată a fost înaintată la data de 17 noiembrie 2014.

Instanța de apel respingând argumentele intimatului – reclamant și concluziile primei instanțe referitoare la faptul că examinarea pretențiilor consumatorului împotriva actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale din 20 mai 2011 și 30 mai 2011 a constituit un impediment pentru intimatul-reclamant de înaintare a acțiunii în instanța de judecată și că termenul de prescripție începe să curgă de la data la care a fost pronunțată decizia Curții Supreme de Justiție din 02 octombrie 2013, or, factura în sumă de 44011,05 lei, ce a constituit obiectul aceluși litigiu,

constituie un act administrativ și nu a fost suspendată în baza art. 25 al Legii contenciosului administrativ, termenul de prescripție pentru executarea obligației de plată începând să curgă din data la care obligația respectivă a devenit exigibilă - 13 iunie 2011.

De asemenea instanța de apel a respins pretenția intimatului-reclamant privind încasarea sumei de 43880,01 lei, ce rezidă din factura din data de 30 mai 2011, ca fiind tardivă, deoarece argumentul că apelantul la data de 10 mai 2012 a achitat suma de 131, 045 lei în contul sumei vizate din factura din 30 mai 2011, nu constituie temei de întrerupere a termenului de prescripție, or, faptul achitării nu a fost probat de către intimat, iar apelantul a negat existența unei astfel de plăți.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a respinge pretenția intimatului privind încasarea din contul apelantului a sumei de 29910,29 lei cu titlu de penalitate, întemeindu-și soluția în baza prevederilor art. 283 Cod civil. Astfel, instanța de apel a considerat ca prescrisă și penalitatea în sumă de 7898,40 lei, care este aferentă sumei principale datorate în baza facturii din data de 30 mai 2011.

Cu referire la penalitatea în sumă de 22011,89 lei, ce rezidă din obligația de plată a datoriei în sumă de 122288,26 lei instanța de apel a reținut că, aceasta nu întrunește temeiurile prevăzute de pct. 88 al Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.393 din 15 decembrie 2010, deoarece intimatul nu a respectat condiția instituită în această normă li nu a emis pe numele consumatorului o factură separată privind penalitatea înaintată spre plată, în privința acestei sume nefiind aplicabile prevederile art. 624 Cod civil.

La data de 25 aprilie 2017, în termenul prevăzut de lege, ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței este ilegală, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și a încălcat normele de drept procedural.

La data de 02 mai 2017, reprezentantul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL, avocatul Ruslan Costăș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la adoptarea acesteia instanța de apel a încălcat și interpretat eronat legea materială și procesuală, iar probele și temeiurile legale vin în contradicție cu aceasta.

Menționează că, Ștefan Mandiș a depus cerere de apel la data de 18 ianuarie 2016, depășind termenul de declarare a apelului, repunerea în termen nu a solicitat, iar instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 369 alin.(1) lit.b) CPC.

Susține că, instanța de apel a încălcat și incorect a aplicat legea materială, respingând ca tardive cerințele de încasare a sumei de 43880,01 lei și a sumei de

7898,40 lei, cu titlu de penalitate. Consideră că, instanța de apel urma să aplice pct. 121 al Regulamentului privind furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Afirmă că, penalitatea în sumă de 7898,40 lei a fost calculată în baza pct. 3.11 din Contract în limita termenului de prescripție de șase luni, deoarece datoria nu este achitată și prescrisă și nici termenul de încasare a penalității nu este expirat.

La fel, afirmă că instanța de apel neîntemeiat a respins și cerința privind încasarea penalității în sumă de 22011,89 lei, deoarece a aplicat Legea cu privire la energia electrică, în vigoare la momentul înaintării acțiunii, pe când urma să aplice Legea, în vigoare, la momentul apariției raporturilor juridice.

Invocă că, recurentul nu a eliberat factură pentru penalitate de întârziere deoarece nu o putea elibera până la momentul achitării datoriei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat copia deciziei contestate în adresa recurentului la data de 09 martie 2017 (f. d. 32, Vol.II), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către ultimul.

Prin referința depusă la data de 15 iunie 2017, ÎI „Cometa Mandiș” și Ștefan Mandiș au solicitat considerarea ca inadmisibil a cererii de recurs declarată de către ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către ÎI „Cometa Mandiș”, Ștefan Mandiș și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocat în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanțele ierarhic inferioare, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către ÎI „Cometa Mandiș”, Ștefan Mandiș și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile ÎI „Cometa Mandiș”, Ștefan Mandiș și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SRL ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile Întreprinderii Individuale „Cometa Mandîș”, Ștefan Mandîș și Întreprinderii cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” Societate cu răspundere limitată se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Ion Druță

Mariana Pitic